

Vabariigi Valitsuse 31. juuli 2014. a määruse nr 121 „Struktuuritoetuse registri pidamise põhimäärus“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Sisukokkuvõte

Eelnõuga ajakohastatakse toetuste haldamiseks kasutatava registri pidamise korda. Muudatused on vajalikud, kuna registri kasutus on aastate jooksul laienenud ning senine regulatsioon ei kajasta enam täielikult registri tegelikku sisu ja toimimist. Samuti on vahepeal muutunud registri õiguslik alus perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse¹ (edaspidi ÜSS2021_2027 muudatused) §-s 21 ning vajalik on viia määrus sellega kooskõlla.

Eelnõu eesmärk on muuta registri regulatsioon selgemaks ja paremini mõistetavaks nii registri kasutajatele kui ka selle haldajale. Selleks ajakohastatakse registri nimetus, korrastatakse registrisse kantavate andmete loetelu, täpsustatakse registri haldamisega seotud ülesandeid ning antakse selgem ülevaade sellest, milliseid andmeid registris töödeldakse ja milliseid toiminguid süsteemis logitakse. Registris töödeldakse isikuandmeid, mis on sätestatud seaduses.

Sisuliselt uusi andmeid registrisse koguma ei hakata ning registri kasutamise põhimõtted ei muutu. Muudatuste peamine mõju on regulatsiooni korrastamine ja suurema selguse loomine. Registrisse kogutavad andmed esitatakse edaspidi andmekategooriatena, mistõttu on toetuse saajatel lihtsam aru saada, milliseid andmeid nende kohta töödeldakse.

Halduskoormus väheneb, kuna eelnõuga jäetakse alates 2028. aastast registrisse kantavate andmete seast välja registrit kasutama volitatud isiku ja projektiosalise kontaktisiku kohta esitatavatest andmetest ametinimetus. Muus osas halduskoormus jääb samaks. Kuna registrisse kogutavate andmete loetelu on eelnõus rühmitatud andmete kategooriate kaupa, on isikule selgem ja arusaadavam, mis andmeid tema kohta kogutakse.

Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja selle seletuskirja koostasid Riigi Tugiteenuste Keskuse projektijuht Indrek Mägi (e-post: indrek.magi@rtk.ee), toetuste infosüsteemi tootejuht Kärt Kraaving (e-post: kart.kraaving@rtk.ee), ärianalüütik Karen Veidik (e-post: karen.veidik@rtk.ee) ja vanemjurist Anu Jaanson (e-post: anu.jaanson@rtk.ee). Eelnõu toimetab keeleliselt Rahandusministeeriumi personali- ja õigussakonna keeleteimetaja Heleri Piip (e-post: heleri.piip@fin.ee) ning eelnõu juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Rahandusministeeriumi personali- ja õigussakonna nõunik Marge Kaskpeit (e-post: marge.kaskpeit@fin.ee).

Eelnõu on seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega. Registris töödeldakse Euroopa Liidu toetuse andmise ja kasutamisega seotud andmeid. Eelnõu ei ole seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Eelnõuga muudetakse Vabariigi Valitsuse 31. juuli 2014. a määrust nr 121 „Struktuuritoetuse registri pidamise põhimäärus“ (RT I, 07.02.2025, 4).

Eelnõuga kavandatavad muudatused jõustuvad üldises korras, v.a § 1 punkt 13, mis jõustub 01.01.2028.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

¹ [883 SE](#)

Eelnõu §-ga 1 tehakse muudatused Vabariigi Valitsuse 31. juuli 2014. a määruses nr 121 „Struktuuritoetuse registri pidamise põhimäärus“ (edaspidi *määrus*).

Eelnõu § 1 punktid 1 ja 4, millega muudetakse määruse pealkirja ja § 1 lõiget 2 puudutavad registri nimetuse muudatust. Kuna registris hoitakse lisaks struktuuritoetuste andmetele veel mitmete teiste toetuste andmeid, siis on registri nimetus vananenud ja ei vasta enam sisule. Samuti ei kasutata perioodil 2021–2027 enam struktuuritoetuse mõistet.

Eelnõu § 1 punktiga 2 muudetakse **preambulis** volitusnormi, kuna ÜSS2021_2027 muudatusega muutus § 21 kogu teksti muutmisega volitusnormi asukoht paragrahvi sees.

Eelnõu § 1 punktiga 3 tunnistatakse kehtetuks **määruse § 1 lõike 1 punkt 12**, mis näeb ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1755, millega luuakse Brexitiga kohanemise reserv, alusel rahastatavate meetmete kandmise registrisse. Kuna Brexiti vahendid suunati ümber taaste- ja vastupidavusrahastu RePower meetmetesse², siis ei ole Brexiti vahendid enam rakendatavad.

Eelnõu § 1 punktid 5 ja 8 on korrastava iseloomuga. Punktiga 5 täiendatakse **määruse § 1 lõikega 3**. Selles sätestatakse põhimõte, mille kohaselt teiste rahastusallikate toetuse andjatele kohaldatakse rakendusasutuse ja rakendusüksuse kohta sätestatut. Punktiga 8 tunnistatakse **määruse § 2 lõige 3** kehtetuks, kuna sisus on selle asukoht kohaldamisala juures. Algselt loodi register struktuuritoetuste andmete jaoks. Aja jooksul on lisandunud teiste rahastusallikate vahendeid. Kuna viimastes ei ole sarnast mõistekasutust nagu struktuuritoetuste puhul, siis on erinevate isikute õiguste piiritlemiseks laiendatud rakendusasutuse ja rakendusüksuse mõisteid ka teistest rahastusallikatest toetuse andjatele. Selline lähenemine tagab ühtse rakendamise. Rakendusasutuse ja rakendusüksuse rollid on toodud määruse lisas 1, mida ei muudeta.

Eelnõu § 1 punktiga 6 täiendatakse **määruse § 2 lõikega 1¹**, milles sätestatakse vastutava töötleja ülesanded. Vastutava töötleja ülesanne on tagada andmete turvalisus, ajakohasus ja terviklus. Võimaliku turvaintsidendi puhul tuleb volitatud töötlejal sellest viivitamatult teavitada vastutavat töötlejat. Andmekogu puudutavad olulised otsused teeb vastutav töötleja – näiteks kaardistab arendusvajadused ja prioriseerib need.

Eelnõu § 1 punktiga 7 täiendatakse **määruse § 2 lõikega 2¹**, milles sätestatakse volitatud töötleja ülesanded. **§ 2 lisatakse ka lõige 2²**, milles reguleeritakse eraldi volitatud töötleja Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse ülesanded. Volitatud töötleja lähtub vastutava töötleja juhistest.

Eelnõu § 1 punktiga 9 jäetakse **§ 2 lõike 5 punktist 1**, mis reguleerib andmeandjaid, välja tekstiosa „kellel on õigusaktist tulenevalt kohustus esitada taotlus ja muud andmed 5¹. peatükis nimetatud e-toetuse keskkonna kaudu“. Toetuse taotlemise õigus tuleneb konkreetsest õigusaktist, mis annab isikule õiguse toetust taotleda ja kohustuse taotlus esitada e-toetuse keskkonna kaudu. Registrimäärus ise ei anna taotlejatele õigust toetust taotleda – seega on sättes tarbetu kordus. Taotluse saab esitada ja ühtlasi on andmeandjaks see isik, kellel on selleks õigus teise õigusakti alusel. Andmeandja esitab need andmed, mis on talle õigusaktis kohustuslikuna nimetatud. Näiteks kui isik taotleb toetust ühtekuuluvuspoliitika fondidest, siis esitab ta

² Vabariigi Valitsuse 15.12.2022 kabinetiistungil otsustati Eestile Brexitiga kohanemise reservist eraldatud toetus üle kanda RePowerEU eelarvesse

taotluses andmed ja informatsiooni, mis on nõutud ühendmääruse³ § 4 lõikes 1 ja valdkonna ministri kehtestatud toetuse andmise tingimustes.

Näiteks, kui on tegemist ühtekuuluvuspoliitika fondi toetusega, siis tuleneb toetuse taotlemise ja kasutamisega seotud andmete esitamise kohustus ÜSS2021_2027 § 21 lõikest 3. ÜSS2021_2027 alusel antud Vabariigi Valitsuse määrusest tulenevad nõuded taotlusele. Valdkonna ministri kehtestatud toetuse andmise tingimuste õigusaktist tulenevad meetmepetsiifilised nõuded ja tingimused. Seega tulenevad andmed, mida peab taotleja või toetuse saaja esitama, erinevatest õigusaktidest. Registrimääruses neid üle ei korrata, kuna meetmeti on andmed erinevad.

Registrisse kannab vajalikud andmed toetuse taotleja ja toetuse saaja kogu projekti elukaare vältel – toetuse taotlemisel taotlusega seotud andmed, projekti elluviimisel vahearuanded, makse aluseks olevad dokumendid ja tõendid, projekti lõpus lõpparuande ja vajadusel ÜSS2021_2027 § 19 lõikes 3 nimetatud andmed, pärast projekti lõppu järelaruande ja muud andmed, kui see on nõutav.

Eelnõu § 1 punktiga 10 ajakohastatakse määrusesisest viidet. Määruse § 2 lõike 5 punktis 2, § 6 lõikes 4 ja §-s 15³ jäetakse välja viide määruse § 4 lõike 1 punktile 19, kuna eelnõuga antakse määruse §-le 4 uus sõnastus ja sellist viidet enam ei jää. Uus viide on määruse § 4 lõike 2 punktile 4.

Eelnõu § 1 punktiga 11 täiendatakse **määruse § 2 lõikega 6**. Selle kohaselt vastutab isikuandmete töötlemise eest see isik, kes neid andmeid töötleb. Riigi Tugiteenuste Keskus vastutava töötlejana ja § 2 lõikes 2 nimetatud volitatud töötlejad on õigustatud isikuandmeid töötleva seadusjärgse kohustuse täitmiseks. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 punkti e kohaselt on isikuandmete töötlemine vajalik avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks või vastutava töötleja avaliku võimu teostamiseks.

Eelnõu § 1 punktiga 12 antakse **määruse §-le 4 uus sõnastus**, millega korrastatakse registri andmete loetelu. Uusi kogutavaid andmeid ei lisandu, kuid senised andmed rühmitatakse kategooriatesse, et teave oleks paremini hoomatavam. Kogu paragrahvi tekst antakse uues sõnastuses.

Lõikes 1 antakse loetelu strateegilise raamistikuga seonduvatest andmetest.

Lõikes 2 sätestatakse osaliste ja kasutajate kohta kogutavad andmed. Isikuandmetest töödeldakse registris ÜSS2021_2027 § 21 lõikes 4 nimetatud andmeid. Need on järgmised:

- 1) toetuse taotleja, juriidilisest isikust toetuse taotleja esindaja ja projekti tegevustes osaleja üldandmed;
- 2) toetuse taotleja arvelduskonto number;
- 3) toetuse taotleja ja projekti tegevustes osaleja isikuandmed tervise, etnilise päritolu, hariduse ja sotsiaal-majandusliku seisundi kohta, kui sellised andmed on vajalikud toetuse taotlemise ja saamise õiguse tuvastamiseks.

Eelnõuga ei laiendata registriandmete koosseisu. Seaduses nimetatud andmete elektroonselt kogumise kohustus tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 (edaspidi *ühissätete määrus*) artikli 72 lõike 1 punktist e, mille kohaselt tuleb elektrooniliselt salvestada ja säilitada iga tegevuse kohta andmed, mis on vajalikud seire, hindamise, finantsjuhtimise, kontrollimise ja auditite jaoks vastavalt XVII lisale, ning tagada andmete turvalisus, terviklikkus ja konfidentsiaalsus ning kasutajate autentimine.

³ Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 [määrus](#) nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“

Iga fondi täpsemalt käsitlevas nn fondimääruses võib olla lisaks ühissätete määrusele nimetatud kogutavaid andmeid. Eriliiki andmete korje on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013, artiklis 17 ning I ja II lisas ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1056 artikli 12 lõikes 3 ja III lisas. Viidatud andmed kannavad registrisse andmete esitajad – toetuse saaja, partner ja asutus või isik, kes täidab vastavat ülesannet. Osalejate andmed on nimetatud määruse § 2 lõike 2 punktis 4.

Registrit kasutama volitatud isiku ja projektiosalise kontaktisiku ametinimetuse andmeid kantakse registrisse kuni 31.12.2027 (vt ka eelnõu punkti 19 selgitust).

Lõikes 3 nimetatakse toetuse taotluse ning projekti andmed, lõikes 4 projekti elluviimise ning kontrollidega seotud andmed, lõikes 5 Euroopa Komisjonile esitatava kuluaruande andmed.

Lõikes 6 nimetatakse võrreldes kehtiva määrusega täpsemalt logiandmete koosseis. Logitakse nii kande tegemist, muutmist kui ka kustutamist. Selle kohta jääb märke kande tegija ja aja kohta. Logiandmeid säilitatakse sama kaua, kui registri põhiandmeid.

Eelnõu § 1 punktis 13 antakse **määruse § 4 lõike 2 punktile 2** uus sõnastus, mis hakkab kehtima alates 01.01.2028 (vt ka eelnõu § 2 selgitust).

Eelnõu § 1 punktis 14, millega muudetakse **määruse § 8 lõiget 1**, viiakse kasutajakonto elemendid kooskõlla praktikaga – ametinimetust ja parooli selles enam ei kasutata.

Eelnõu § 1 punktiga 15 täiendatakse **määruse § 8 lõikega 1¹**, milles selgitatakse rolli mõistet – roll on kasutajaõiguste kogum. Määruse lisas 1, mida ei muudeta, on ammendavalt loetletud rollid ja nendega seotud kasutajaõigused. Volitatud töötleja peab jälgima, et rollid on ajakohased. Kui töötaja tööülesanded muutuvad, tuleb üle vaadata ka roll ja seda vajadusel muuta.

Eelnõu § 1 punktiga 16 tunnistatakse kehtetuks **määruse § 15**. Kehtiva regulatsiooni kohaselt otsustab registri likvideerimise Vabariigi Valitsus. Muudatusega sätestatakse, et andmekogu likvideeritakse seaduse alusel. Kuna andmekogu asutamist ettenägev volitusnorm sisaldub seaduses, siis otsustab andmekogu likvideerimise samuti seadusandja. Andmekogu lõpetavas seaduses nähakse ka ette, mis saab edasi andmetest.

Eelnõu § 1 punktis 17, millega muudetakse **määruse § 15³**, täpsustatakse sündmuste infosüsteemi eesmärki. Infosüsteemi osa eesmärk ei saa olla andmete töötlemine iseenesest. Töötlemine asendatakse haldamisega, mis on sisus laiem mõiste ja vastab paremini sündmuste infosüsteemi eesmärgile. Samuti jäetakse sättest välja viide määruse § 4 lõike 1 punktile 19, kuna määruse § 4 sõnastatakse täielikult ümber ja sellist sätet enam ei jää.

Eelnõu § 1 punktiga 18 täiendatakse **määrust §-ga 15⁵** ning reguleeritakse sündmuste infosüsteemi kannete logiandmetega seonduvat. Logiandmeid säilitatakse sama kaua, kui säilitatakse dokumente ühe või teiste toetuse andmist reguleeriva õigusakti kohaselt.

Eelnõu § 1 punktiga 19 täiendatakse **määrust § 16¹** rakendussättega. Registrit kasutama volitatud isiku ja projektiosalise kontaktisiku ametinimetuse andmeid kogutakse kuni 2027. aasta 31. detsembrini. Kuna ametinimetuse andmevälja eemaldamine infosüsteemis vajab infotehnoloogilist arendust, siis otsustati see ühendada mahukama taotlusvormi arendusega, mis eeldatavalt toimub 2027. aasta teises pooles. Senikaua kogutakse veel ametinimetuse andmeid, edaspidi enam mitte. Seega väheneb ka volitatud isiku ja projektiosalise kontaktisiku andmete sisestamisel halduskoormus.

Eelnõu §-s 2 on sätestatud määruse jõustumine. Määrus jõustub 2026. aasta 15. augustil. Jõustumise aeg on arvestatud selliselt, et määruse rakendajad võiksid muudatustega tutvuda. Samas ei eelda muudatused pikemat jõustumisaega, kuna tegevust ei ole vaja ümber korraldada ja muudatuste elluviimine ei vaja volitatud töötlejalt täiendavaid vahendeid. Määruse § 1 punkt 13 jõustub 2028. aasta 1. jaanuarist, kuna ametinimetuse andmevälja eemaldamine infosüsteemis vajab vastutavalt töötlejalt infotehnoloogilist arendust. Vt ka selgitust määruse § 16¹ kohta.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus ning selle kaudu register on ellu kutsutud Euroopa Liidu struktuurifondide toetuste haldamiseks. Perioodi 2014–2020 aluseks olevad Euroopa Liidu õigusaktid on nimetatud põhimääruse seletuskirjas (koostatud 11.07.2014). Perioodi 2021–2027 aluseks olevad Euroopa Liidu õigusaktid on nimetatud ÜSS2021_2027 seletuskirjas (koostatud 11.11.2021). Andmete elektroonilise salvestamise ja säilitamise kohustus tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid artikkel 72 lõike 1 punktist e.

4. Määruse mõjud

Eelnõuga sätestatakse registri vastutava töötleja ja volitatud töötleja ülesanded. Vastutav töötleja on Riigi Tugiteenuste Keskus, volitatud töötlejad on erinevad ministeeriumid ja Riigikantselei, rakendusüksused Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus. Ülesannete loetelu tagab, et vastutav töötleja ja volitatud töötleja on teadlikud neile pandud kohustustest ja täidavad neid. Ajakohastatakse kasutajakontoga seonduv, see puudutab kõiki registri kasutajaid. Samuti puudutab kõiki registri kasutajaid, mida mõeldakse rolli all. Infosüsteemi logiandmete täpne loetelu võimaldab kasutajatel teada, mida täpselt logitakse ja kui kaua logiandmeid säilitatakse.

5. Määruse rakendamisega seotud riigi tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Registri pidamise ja haldamisega seotud kulud, sh määruse muudatusega kavandatava ametinimetuse muudatusega seotud infotehnoloogilise arenduse kulu, kaetakse rakenduskava Riigi Tugiteenuste Keskuse tehnilise abi vahenditest. Arendus plaanitakse läbi viia 2027. aasta teises pooles. Eelnõuga rahalist tulu riigieelarvele ei teki.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 15. augustil 2026, kuid § 1 punkt 13 jõustub 2028. aasta 1. jaanuaril. Jõustumise aeg on arvestatud selliselt, et määruse rakendajad võiksid muudatustega tutvuda. Samas ei eelda muudatused pikemat jõustumisaega, kuna tegevust ei ole vaja ümber korraldada ja muudatuste elluviimine ei vaja volitatud töötlejalt täiendavaid vahendeid. Määruse § 1 punkt 13 jõustub 2028. aasta 1. jaanuarist, kuna ametinimetuse andmevälja eemaldamine infosüsteemis vajab infotehnoloogilist arendust.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi kaudu ministeeriumidele, Riigikantseleile (rakendusasutused), Sihtasutusele Keskkonnainvesteeringute Keskus, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele ja Riigi Tugiteenuste Keskusele (rakendusüksused),

Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskusele (volitatud töötaja) ja Andmekaitse Inspeksioonile.